

SXEDIO.39C

7/20.4.1912: ΜΑΖΙΚΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΗ ΛΑΡΝΑΚΑ
ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΥΣΤΕΡΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ ΤΩΝ
ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Μετά την παραίτηση των βουλευτών από το Νομοθετικό Συμβούλιο στις αρχές του **1912** ύστερα από την άρνηση της τοπικής και της κεντρικής Κυβέρνησης του Λονδίνου να ικανοποιήσουν τα αιτήματα του κυπριακού λαού για μεταρρυθμίσεις στο Νομοθετικό Συμβούλιο και αντιμετώπιση άλλων προβλημάτων του, συγκροτήθηκαν συλλαλητήρια σε όλες τις πόλεις, σε ένδειξη συμπαράστασης στους παραιτηθέντες, αλλά και για άσκηση περισσότερης πίεσης στην Κυβέρνηση.

Το πρώτο συλλαλητήριο έγινε στη Λάρνακα και σ' αυτό κύριος ομιλητής ήταν ο ελλαδίτης ιατρός και ιστορικός και πρώην μέλος του Νομοθετικού Φίλιος Ζαννέτος. Οι διαδηλωτές πορεύθηκαν προς το διοικητήριο φωνάζοντας μάλιστα συνθήματα υπέρ της Ένωσης όπου επέδωσαν σχετικό ψήφισμα.

Λεπτομέρειες του συλλαλητηρίου έδωσε η εφημερίδα "Ελευθερία" στις **7/20** Απριλίου **1912**, η οποία ήταν μια από τις σύγχρονες εφημερίδες της εποχής που ήταν διακλαδωμένη σε ολόκληρη την Κύπρο και το εξωτερικό με μεγάλο δίκτυο ανταποκριτών και συνεργατών:

"Περί την **6** μ.μ. ώραν μόλις εκυκλοφόρησαν εν Λάρνακι παραρτήματα της "Ελευθερίας" δι' ων καθίστατο γνωστή η παραίτησις των ελλήνων βουλευτών και μόλις αφίκοντο εις την πόλιν ημών επιβάται αφηγηθέντες τα εν Λευκωσία λαβόντα χώραν, ο λαός ήρχισε καθ' ομίλους σχολιάζων το πράγμα ζωηρώς και επιδοκιμάζων την στάσιν των βουλευτών.

Ολονέν το ενδιαφέρον των πολιτών επετείνεται, ο δε κόσμος εν συγκινήσει διατελών ήρχισεν αλληλοκαλούμενος, μετ' ολίγον δε οι κώδωνες του Αγ. Λαζάρου και των τριών ενοριών της Λάρνακος ήρχισαν κρουπτόμενοι και συγκαλούντες τον λαόν, όστις κατ' ενορίας συνελθών μετά των σημαίων συνεκεντρώθη

παρά την πλατείαν όπου η εμπορική Λέσχη και κατελάμβανεν εν ζητοκραυγαίς και άσμασι πατριωτικοίς την πλατείαν και τας πέριξ οδούς μετά σημαιών και πολυφώτων φανών.

Τοσούτον πολυπληθές συλλαλητήριον ουδέποτε άλλοτε συνεκροτήθη εν Λάρνακι. Άνευ δε υπερβολής όλη η Λάρναξ και η Σκάλα είχε μετάσχει του συλλαλητηρίου, εν ω διακρίνοντο και πολλάί γυναίκες.

Επί του προχείρου βήματος ανελθών ο ιατρός κ. Φ. Ζαννέτος ανέπτυξεν εις τους διαδηλωτάς το της παραιτήσεως των Ελλήνων βουλευτών συνεχώς διακοπτόμενος υπό ευφημιών "ζήτω η Ενωσις", "κάτω οι Άγγλοι".

Μετά το πέρας του λόγου του ρήτορος ανεγνώσθη υπό του ιατρού κ. Ν. Κυριαζή ψήφισμα, όπερ εγένετο ομοφώνως δεκτόν μεθ' ο η πολυπληθεστάτη ανθρωπομάζα εν συνωστισμώ διηυθύνθη διά της παραλιακής οδού, της εις το δικαστήριον αγωγής και διά της οδού Λευκωσίας εις την οικίαν του Διοικητού κ. Γούδχαουζ ψάλλουσα εθνικά άσματα, ζητωκραυγάζουσα, βοώσα εν ρυθμώ "Ενωσις, Ενωσις".

Εκτός του περιβόλου της οικίας του κ. Διοικητού ήσαν τοποθετημένα αστυνομικά όργανα, προ των κιγκλίδων δε της εισόδου ίστατο ο αστυνόμος κ. Χείδεσταμ. Η οικία του κ. Διοικητού ήτο βεβυθισμένη εις βαθύτατον σκότος.

Άπαν το πλήθος άδει τον εθνικόν ύμνον και παρατάσσεται παντού όπου ηδύνατο, εις την οδόν εις τα πέριξ υψώματα, επί του περιζώματος του κήπου.

Άμέσως δε πλησιάζει εις την είσοδον της οικίας του κ. Διοικητού επιτροπή του συλλαλητηρίου αποτελουμένη εκ των κ.κ. Φ. Ζαννέτου, Ν. Δ. Θεμιστοκλέους, Ν. Κυριαζή, Μιχ. Βαλδασαρίδου, Δ. Ν. Δημητρίου και Κλ. Μεσολογγίτου, ήτις ζητήσασα ακρόασιν γίνεται προθύμως δεκτή υπό του Διοικητού, εις ον ανέπτυξε την αφορμήν του συλλαλητηρίου και την αμετάτρεπτον του λαού απόφασιν όπως εμμείνη ούτος μέχρις εσχάτων εντός των νομίμων ορίων

αγωνιζόμενος υπέρ των απαραγράπτων δικαιών του. Συγχρόνως η επιτροπή επέδωκεν εις τον κ. Διοικητήν το ψήφισμα με την παράκλησιν όπως διαβιβάση τούτο εις τον Μ. Αρμοστήν, όπερ και υπεσχέθη να πράξη.

Κατόπιν παρακληθέντα υπό της Επιτροπής τα πλήθη διελύθησαν εν τάξει και ησυχία ζητωκραυγάζοντα υπέρ της ενώσεως"

(Μεταγλώττιση)

Κατά την 6 μ.μ. ώρα, μόλις κυκλοφόρησαν στη Λάρνακα παραρτήματα της " Ελευθερίας" με τα οποία καθίστατο γνωστή η παραίτηση των Ελλήνων βουλευτών και μόλις έφθασαν στην πόλη μας επιβάτες που αφηγήθηκαν τα όσα έγιναν στη Λευκωσία, ο λαός άρχισε κατά ομίλους να σχολιάζει το πράγμα ζωηρά και να επιδοκιμάζει τη στάση των βουλευτών.

Συνεχώς το ενδιαφέρον των πολιτών επιτεινόταν, ο δε κόσμος συγκινημένος άρχισε να αλληλοκαλείται, μετά από λίγο δε ακούστηκαν οι καμπάνες του Αγίου Λαζάρου και των τριών ενοριών της Λάρνακας και συγκαλούντες το λαό ο οποίος κατά ενορίες αφού συνήλθε με συμαίες συγκεντρώθηκε παρά την πλατεία όπου βρίσκεται η εμπορική Λέσχη και κατέλαβε με ζητωκραυγές και πατριωτικά τραγούδια την πλατεία και τους γύρω δρόμους με σημαίες και φανούς.

Τόσο πολυπληθές ήταν το συλλαλητήριο ώστε ουδέποτε άλλο συγκροτήθηκε ένα τέτοιο στη Λάρνακα. Χωρίς υπερβολή στο συλλαλητήριο είχαν συμμετάσχει όλη η Λάρνακα και η Σκάλα και σ' αυτό διακρίνονταν και πολλές γυναίκες.

Ο ιατρός κ. Φ. Ζανέτος αφού ανήλθε σε πρόχειρο βήμα ανέπτυξε στους διαδηλωτές για την παραίτηση των Ελλήνων βουλευτών διακοπτόμενος συνεχώς από ευφημίες "ζήτω η ένωση" και "κάτω οι άγγλοι".

Μετά το τέλος του λόγου του αναγνώσθη από το γιατρό Ν. Κυριαζή ψήφισμα, το οποίο έγινε ομόφωνα δεκτό και μετά η πολυπληθέστατη ανθρωπομάζα κατευθύνθηκε συνωστιζόμενη διά της παραλιακής

οδού, που οδηγεί στο Δικαστήριο και διά της οδού Λευκωσίας στην οικία του Διοικητή κ. Γουδχαουζ ψάλλοντας εθνικά άσματα, και ζωτοκραυγάζουσα εθνικά " με ρυθμό "Ένωση Ένωση".

Εξω από τον περίβολο της οικίας του κ. Διοικητή ήταν τοποθετημένα αστυνομικά όργανα μπροστά δε από το κιγκλίδωμα της εισόδου στεκόταν ο αστυνόμος κ. Χέϊδεσταμ.

Η οικία του κ. Διοικητή ήταν βυθισμένη σε βαθύ σκοτάδι. Ολο το πλήθος ψάλλει τον εθνικό ύμνο και παρατάσσεται παντού όπου μπορούσε, στην οδό στα γύρω υψώματα και στο περίζωμα του κήπου.

Αμέσως δε πλησιάζει στην είσοδο της οικίας του κ. Διοικητή η επιτροπή του συλλαλητηρίου αποτελούμενη από τους κ.κ. Φ. Ζαννέτο, Ν. Δ. Θεμιστοκλέους, Ν. Κυριαζή, Μιχ. Βαλδασερίδη, Δ.Ν. Δημητρίου και Κλ. Μεσολογγίτου, η οποία αφού ζήτησε ακρόαση έγινε πρόθυμα δεκτή από τον διοικητή, στον οποίο ανέπτυξε την αφορμή του συλλαλητηρίου και την αμετάτρεπτη απόφαση του λαού να εμμείνει αυτός μέχρις εσχάτων μέσα στα νόμιμα όρια να αγωνίζεται υπέρ των απαραράγραπτων δικαιών του, συγχρόνως η επιτροπή επέδωσε στον κ. Διοικητή το ψηφισμα με την παράκληση όπως το διαβιβάσει στον Μ. Αρμοστή, το οποίο και υποσχέθηκε να το πράξει.

Υστερα τα πλήθη αφού παρακλήθηκαν από την επιτροπή διαλύθηκαν με τάξη και ησυχία ζητωκραυγάζοντα υπέρ της Ένωσης.